

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Ogerska kriza.

Sedanji negotovosti na Ogerskem bo kmalu konec. Kriza je dosegla vrhunec in tokom prihodnjih dni se izkaže, kaj se zgodi.

Včeraj so bili ministerski predsednik baron Banffy, ministra Lukacs in Szecheny ter cesarjev zaupnik, Koloman Szell na Dunaju in so cesarju poročali o položaju.

Povedali so mu, da so bila vsa prizadevanja za kompromis z opozicijo popolnoma brez uspeha. Dasi se je opoziciji zagotovil odstop ministerskega predsednika barona Banffyja, in dasi je Szell našel za uveljavljenje nagodbe formulo, kakor jo želi opozicija, se ta vendar neče udati in neče odnehati od obstrukcije.

Vlada je dogovorno z liberalno stranko, katera ima ogromno večino v parlamentu, in torej fakično zastopa ogromno večino prebivalstva, in dogovorno s krono reducirala svoje pogoje za kompromis na minimum, na to, kar mora zahtevati, če hoče varovati svojo čast, toda opozicija se s tem ni zadovoljila, nego zahteva popolno kapitulacijo parlamentarne večine pred manjšino.

To stališče opozicije je dalo vladi povod, da je stopila pred krono in pojasnila položaj zahtevala pooblastil, storiti in ukreniti, kar je potrebno za ohranitev redu in za varstvo interesov države.

Uspeh včerajšnjih posvetovanj ogerskih ministrov s krono je pozitiven. Ogerska vlada je zahtevala pooblastil za slučaj, da opozicija odkloni ponudeni jej kompromis, in če so poročila o včerajšnjem kronskem svetu zanesljiva, potem je ta pooblastila vlada tudi dobila.

Sedaj stopi vlada še jedenkrat, in sicer zadnjič pred opozicijo in bode zahtevala, naj opusti obstrukcijo pod pogoji, pod katerimi je bila vlada naposled pripravljena skleniti kompromis. Ako opozicija ne odneha, potem postanejo dobljena pooblastila pravoveljavná in naredi se red na drug način.

Mogoče je samo dvoje: ali da Banffy

brezpogojno odstopi, kar bi pomenilo kapitulacijo vlade in večine pred manjšino, ali pa da vlada državni zbor razpusti in apelira na volilce.

Razpust državnega zbora bi bil sicer neustaven, ker glasom ogerskih državnih osnovnih zakonov ne sme vlada državnega zbora razpustiti, dokler ni dovolil budgeta, ali druga modaliteta ne preostaje in zato se vlada skoro gotovo odloči za razpust.

O tem ni dvoma, da pride v parlament zopet velika liberalna večina, a da pridejo opozicijske stranke v novi državni zbor v tako velikem številu, kakor so zdaj v njem zastopane, tega pač ni verjeti. Banffy je mož za to, da decimira opozicijo na voliščih in zato se lahko že danes reče, da bo ogerska že pet mesecev trajajoča kriza končala s porazom obstrukcije in s popolno zmago liberalne stranke in vlade.

Kaj daje Lahom moč.

(Dopis.)

Na Francoskem imeli so v tretjem desetletju tega veka hude literarne in parlamentarne boje zaradi tega, naj bi se mej kmeti zopet vpeljalo ono dedno pravo, ki prvorojencem osigura celo kmetijo po očetovi smrti. Revolucija je bila namreč to glavno fevdalno gospodarsko organizacijo odpravila. Že pred revolucijo je prišlo mej kmeti v navado, da se je po smrti očetovi njegovo premoženje razdelilo na jednake deleže, in da se je tudi posestvo fizično razdelilo mej otroke. To navado je revolucija sankcionirala. Tega novega prava se še Napoleon, dasi si je hotel to fevdalno trdnjavo pridobiti, ni upal direktno dotakniti. V imenovani literarni in parlamentarni vojski so se razvijale vse mogoče misli, one, ki govore za prvorojenstvo kakor one, ki govore za enakost dedščin. Še tista goljufija starega testamenta mej Esavom in Jakobom je igrala v teh debatah neko ulogo. Za prvenstvo so se zavzemali fevdalci in katoliški duhovniki. Ta boj je jako zanimiv. Najboljše tedanje francoske duševne

moči so se ga udeleževale in spravile so uprav vse argumente na tapet. V tej argumentaciji se vidi izvor fevdalitete in pot človeštva iz nje v drugo gospodarstvo. Bil se je boj: ali nazaj v srednji vek, ali naprej. Voditelj fevdalcev je bil grof Le Play, ki je prvenstvo v prav duhovitih razpravah zagovarjal. Naši slovenski in vsi katoliški klerikalci zajemajo dosti tvarine, ki jo kot socijologijo, narodno ekonomijo, socijalno vedo prodajajo, iz tega Le Playa. Karol Vogelsang, oče tudi slovenskega krščanskega socijalizma, se je bil močno zamaknil vanj. Nič bolj naših klerikalcev ne jezi, če se jim pride na sled, kje oni v šolo hodijo. Zaradi tega bom kje v kakem slovenskem časopisu argumente tega boja popisal. Sicer so pa samo na sebi prezanimivi; bralcu podajajo sliko o velikem duševnem boju našega stoletja. Danes hočem le omeniti, da fevdalci v tem gospodarskem boju niso zmagali, dasi so hoteli dokazati, da je vzrok zmanjšanja števila francoskega naroda zapisati na rovaš zdaj še veljavnemu dednemu pravu, „pulturisanju“, parceliranju kmetijskih posestev po jednaki razdelitvi mej otroke potom zapuščinske razprave. Nasprotno so dokazali njihovi nasprotniki, da je to parceliranje uvedlo intenzivno obdelavanje francoske zemlje in provzročilo bogastvo Francozov ter so dokazali, da ravno mali posestnik več otrok narodu da, nego srednji ali veliki.

Omeniti hočem danes, — in zaradi tega to pišem, — jeden važen argument. Na Francoskem prikazuje se namreč v tem stoletju to razmerje: Oče umrje brez poslednje volje, otroci podedujejo ab intestato po enakih delih njegovo premoženje. Začetkoma tega stoletja so si še fizično razdelili zapuščino in potem vsak zase obdelovali svoje pridobljene parcele. Nekateri so jih prodali. To je provzročilo, da so se teh malih parcel z večjo pridnostjo držali in več iz njih dobili zase in za svojo živino. Ali ko v tovarnah, kamor je kmetstvo ljudstvo rado zahajalo, ni bilo več prostora, začeli so dediči kmetškega očeta skupno

prejšnjo celo kmetijo obdelavati, če je bila ista količkej večja. — (Potom prikupov so v vsakem času take večje kmetije nastajale; talentiran človek si tudi na malem posestvu pomagati ve.) — V takih zadrugah iste familije začelo se je gospodarstvo, kakor je bilo ono jugoslovanskih zadrug. Te zadruge so uspevale. Kapital in delavske moči so ostale vkup, in imeli so vsi iste koristi pričakovati od svojega dela. Takih zadrug je že dosti na francoskih kmetijah ter tudi v Švici. Ta prikazen gospodarskega boja je vsekako zanimiva. Ista se prijavlja tudi že mej Lahi, ki so znano močno izžet narod. — „Latifundia perdidere Italiam“.

Nemci se boje, da jim drugi narodi vzamejo kaj njihove zemlje ter seveda ž njo tudi njihovega ljudstva. Srepro zasledujejo vse gibanje drugih, sosednih jim narodov in posebno narodov na njihovih mejah. To stori sploh vsak pameten gospodar na svojih zemljiščih. Zaradi tega dosti pravdanja tu in tam. Nemci so našli da se nemški element v Tirolah umika laškemu. Začetkoma so videli uzrok tega le v pomanjkanju šol mej Tirolci, videli v klerikalizmu tirolskih Nemcev ter v njih lenobi vzrok pogube. Mislili so ti Nemci, da jim agilnejši Italijan samo vsled tega ložje nego spodbija ter tirolske Nemce iz zemljišč in družih delavskih prilik podi. Ali začeli so proučevati zgodovino gospodarstva raznih narodov iz svojega naroda, in tu so našli v kmetiskem tirolskem gospodarstvu drug vzrok za navedeno ginevanje Nemcev. Našli so, da v Tirolah očetje navadno, še predno so postali za delo nezmožni, svojim prvorojencem izročajo vse posestvo v last, jim naložijo dosti plačil v dotah drugim otrokom ter sebi izgovorijo precejšnji užitek. Račun takega gospodarstva pada, da si ta prvorojenec ne more pomagati. Začetkoma bahari, se spre s svojimi brati in sestrami, in nedolgo traja, pa tudi stariši skupno mizo zapuste in potem vsi temu prvorojencu in njegovi ženi življenje kolikor mogoče grene. Delavske moči bratov

LISTEK.

„Izlet na severni tečaj“.

(Maskarada ljubljanskega „Sokola“ dne 14. t. m.)

Odkar je junaški Nansen s svojimi prijatelji na ladiji „Fram“ brodil in blodil okoli severnega tečaja, zlasti pa odkar je zletel Andree s svojima tovarišema v balonu v tiste arktične kraje večnega ledu ter se ondi izgubil brez sledu, odtlej se ves kulturni svet prav živo zanima za severni tečaj, in snujejo se različne ekspedicije, ki hočejo Nansenove uspehe še prekositi ter poiskati Andreeja...

Prav te dni se je raznesla po časopisih vest, da so našli Tunguzi troje trupel in poleg njih mnogo instrumentov, ter da se sluti, da so tista trupla nesrečne tri žrtve Andreejeve ekspedicije v balonu. Nam se je zdela vest takoj malovrjetna; naravnost razveselili pa smo se, ko smo zvedeli, da priredi za Slovence ljubljanski „Sokol“ izlet na severni tečaj, saj smo vedeli, da se pri tej priliki prav gotovo najde Andree živ ali mrtev, zakaj „kranjska kri ne falš“.

In nismo se smotili! — Ekspedicija, katere se je udeležilo blizu 1000 Slovencev in Slovenk, je dosegla najsenzacionalnejši uspeh, ki mora prisiliti ves svet, da nas

občuduje in v zvezde kuje: našel se je Andree živ in vesel, dasi malo primrznjen, zajedno pa se je dognalo, česar doslej še ni vedel prav noben znanstvenik, da je na najskrajnejšem polu zemlje vzlic kolosalnim, nemirnim ledenim goram in vzlic večnemu snegu tako gorko, da smo imeli ondi pod milim nebom — bajno obsevani z belo, rudečo in višnjevo polarno lučjo — maskarado in ples, katerih so se udeležili Slovence razoglave, dekoltirane, do ramen golih rok in v malo preko kolen segajočih krilcih, Slovenci pa v modernih frakih, sokolskih surkah ali žaketih! Kogar ta novica ne preseneti do mozga, ta ni božji! — Dognali pa smo tudi, da vladajo na severnem tečaju še uprav rajske razmere. Beli in rujavi medvedje so ondi krotki kakor naši pinči, morski psi zobljejo z dlani, različni čudni tiči pa gledajo človeka in sedé mirno kakor bi bili pribiti. In ker je sicer ondotna narava jako zanimiva, ter je vse polno imenitnih razgledov, smo se počutili vsi izborni.

Andreeja pa so našli tako-le: Družba slovenskih biciklistov je predirkala križem ves pol in potem sporočila, da je našla Andreejev balon, ki je obvisel par metrov nad zemljo na ledeni klédi, ter povsem z ledom in snegom pokrito ladjo.

Ako kje, bití mora nedvomno tam Andree. Tako si je mislil neki Anglež, ki se

nam je pridružil. Upregel je v svoje sani dva krotka rujava medveda ter povabil seboj še tri učenjake, Francoza, Madjara in Rusa, ki je konsumiral ogromne množine vodke. Ta trojica jo je mahnila po sledu, katero so ji dali naši biciklisti, ter v kratkem času res našla Andreeja, ki se je bil zaril pod ladjo, zavil v medvedov kožuh. Možu je bila zrastle tekom jednega leta, odkar je izginil, skoraj do tal segajoča brada. Neki hrvaški frizer mu jo je naglo povsem odstrigel in obril, Rus ga je okreptal in ogrel s svojo vodko, Anglež pa mu je izročil najnovejšo številko „Tempsa“ in „Figaro-a“, v katerih je bila baš laž Tun-guzov o najdenih treh truplih. Andree se je na ves glas smejal, ko je čital o svoji smrti ter nemudoma pooblastil poročevalca „Slovenskega Naroda“, da sporoči uredništvu „iz najavtentičnejšega vira“, da je še živ, še jako živ... Na interpelacijo Francozov, kje ima vendar prijatelja, pokazal mu je Andree kočo, češ: „Izneverila sta mi ju dve jedri devi Eskimov, s katerima uživata na medvedovih kožah in ob svitu goreče masti tuljev že pol leta dolge „medene tedne!“ — In vražji Francoz je je popihal nemudoma proti koči... Morda zvemo kmalu kaj o zanimivi rodbin. tragediji in dobimo snov za najmodernejši prešestni roman v koči na severnem tečaju! — Andree pa se je še tisto uro preoblekel

v klovna ter plesal in norel z našimi Slo-venkami, da nas je do cela prepričal, da je še živ, še jako živ! —

Mej Sokolovimi izletniki je vsled tega seveda zavladalo velikansko veselje. „Ga že imamo“ je bilo napisano na Angleževi čepici, in to geslo je šlo od ust do ust. Godci so zasvirali, in izletniki so se postavili v vrste ter plesali četvorke, valčke, mazurke in polke. In kako izborni se je plesalo po ledu severnega tečaja!

Bilo pa je dne 14. t. m. na pustni dan, zato se je pomnožilo število maskirancev in kostumirancev vsak hip. In kar nakrat smo bili na pravi maskaradi ljubljanskega Sokola. Oj to vrvenje, to življenje, ta smeh, ta zabava! Kakor valovje zibajočega se morja je bilo videti plesišče, ko smo gledali v družbi arktičnih, preko nosu zavitih lovcev na nje doli z ledenih vrhov. Koliko krasotic, koliko klasičnih teles, koliko vzorno modelovanih rok in gracijoznih nožic je bilo tu videti in občudovati! Da bi bili slikar, prosili bi to in ono ter tisto, naj nam bo model; — da bi bili fotografi, ujeli bi bili marsikatero lepoticó v svojo temno kamrico! Žal, da nismo ni prvo ni drugo, in da so se nam vtianile slike samo v dušo, kjer ostanejo takisto dolgo neizbrisne! —

Toda glej, kaj pomeni ta spreved? Sivobradati Eskimi vlečejo razkošno oprem-ljen voz, v njem pa sedi z demantí in bi-

in sester zgrinejo. Plačila pridejo, prvorojenec gre na kant, Lah pa kupuje.

To prvorojenstvo je bila podlaga prejšnjega fevdalstva. Dobil je veleposestvo tako dosti neoženjenih hlapcev, dekel in delavcev za tlako in roboto in imelo lahko oblast nad vsemi. Svoje premoženje je fevdalni gospod ohranil skupaj v jedni roki, ker druge otroke je poslal v samostane in pozneje mej uradništvo deželnih knezov, ali v njegovo spremstvo ter se jim je tam pokladala na občne stroške klaja.

Zgodovinarji gospodarstva sodijo, da se to staro fevdalstvo ne more strinjati z gospodarstvom mašin; obnovitev kake nove fevdalitete jim je nemogoča stvar. Ti nemški ljudje pa tudi pri tem raziskavanju najdejo to prikazen, da ima Lah v Tirolah in v Švici mej svojimi rojaki sorodniki jugoslovanskim podobne zadruga, ki mu dajo moč v boju za biti ali ne biti. Najdejo se mej tamošnjimi laškimi kmeti in celo na mejah zadruga, v katerih bratje, sestre in stariši skupaj delajo za jedno vrečo in iz jedne skledje jedo. To delajo tudi novonaseljenci.

V nekaterih teh zadrugah vodi stara mati vse. Najdejo se take zadruga tudi mej laškimi rokodelci in obrtniki. Jeden je krčmar, drugi kovač, tretji brat je mizar. Jeden te familije je doktor zdravilstva, a vsi vkup pomagajo, dasi včasih tudi narazen živijo, da se zadruga okrepi. Če se kaka sestra iz zadruga omoži, dobi neki delež v denarju.

To združeno življenje laških družin je Nemcem pokazalo moč laškega življa, ki prodira mej nemški živelj. Tudi v Tirolah, v pobožnih Tirolah, so proti klerikalstvu katoliške duhovščine, ki je baje s fevdalstvom močno vsaj v botrinji, — začeli zdaj jako pazljivo postajati. Beremo večkrat, da se v vernih katoliških nemških Tirolah živahneje bje boj proti tej „vernosti“, ki ima že par strogo na katoliški podlagi ustanovljenih gimnazij, katere pa, kakor ti možje pišejo, baje ne odpodijo teh laških „lačenbergerjev“, a katoliške petijotske kmetijske zadruga tudi ne, imajo Lahom nič nevarne gospodarske podlage.

Nečem vas, ljubi kranjski rojaki, s tem ščuvati proti klerikalcem. Spavajte mirno naprej spanje ljubeznive svoje sprave; sanjajte sladko o duhovenskih kadetnih institutih in upletajte v te sanje tudi nunske institute. Mirno počivajte, — hočem le biti ponočni čuvaj. — Slovenci in Hrvati imamo, kakor ljudje pravijo, tudi Laha za sosedo. — „Buči, buči, morje Adrijansko, bilo nekdanj si slovansko“, vsaj še z občutkom popevamo. Lep zbor, krasen zbor, majestetičen zbor to! „Varte ogi, varte luči!“ Te laške novodobne zadruga familijarnih ljudij se že tudi z naše zemlje zdaleč vidijo. Kakor prodirajo Lahi na Tirolskem čedalje bolj proti severu, tako, seveda v manjši meri, prodirajo tudi Lahi na Goriškem v slovenske okraje. Imamo

seri posuta, v snežno krilo zavita „kraljica ledu“. Nad čelom ji trepeče v tisočih lučicah diadem iz samih ledenih svečic, in milostno se smehlja nenavadnim svojim gostom, Slovencem, ki jo pozdravljajo spoštljivo. Za vozom pa stopa cela vrsta krasotic spremljevalk v bisernobelih krilih, v bujnih laseh pa ledene kronice. Katera je lepša? — katera milobnejša? — Nismo se mogli odločiti, saj so bile vse vilinsko divotne! Za njimi pa so stopali starci dolgih belih brad, ki so se nam zdeli kakor skrivnostna bitja Andersnovih pravljic...

In kakor bi jih pričarala kraljica ledu, pojavljale so se potem pred našimi očmi vedno nove in nove prikazni, druga mičnejša in vabljivejša od druge. Hiteli smo si jih zabeležiti, da jih obvarujemo pozabnosti; če pa nam je katera vendar-le ušla, ne čudite se, saj smo bili omamljeni in oslepljeni zbog tolike čarobnosti.

Navajamo jih brez reda, kakor smo si jih zapisali in kakor so šle mimo nas o polnoči, ko se je kar z dveh mest ulival na pisano množico bajni severni sij ter jo objemal v raznovrstnih čarobnih barvah.

Mimo nas so šle takrat tale čudna, fantastična in realistična bitja: „Reklama“ slanikov tvrde „Maček in Opica“, „Divja roža“, „Mak“, „Turkinji“, „Bošnjakinji“, „Mefistofelica“, „Rusinja“, „Nočničuval“, „Markitanka“, „Židinja“, „Pajk“, „Cvetličarica“, „Kepe“, „Poljakinja“, „Ciganka“, „Žanjica“,

Tirolam slično gospodarstvo mej kmeti. In verni katoličani smo tudi skoraj tako, kakor tam v severno-zapadnem tirolskem svetu. Ako zgubimo morske obali in tako gori v gorovju naše postojanke — Lah zleze tudi v hribe — potem, ne vem, če če bo ostalo toliko vredno — da se še brani kot slovansko. — Dolenjski čviček, — krompir z Barja — in kar je nekaj lepe živine na slov. Štajerju, — vinogradstvo tam, vsaj boljše imajo po večjem že vse Nemci v rokah — to vse ne odvaga pogleda na to krasno Adrijansko morje!

— a —

V Ljubljani, 16. februarja. Križa na Ogerskem.

Včeraj je imel naš cesar z ogersko krizo mnogo posla; ob polu 10. uri dopoldne je sprejel Fejervaryja, ob 11. Szella, ob 12. finančnega ministra Lukacsja, ob 1. pa Banffyja. Ali bodo imeli še vsi skupaj pri cesarju konferenco, ni znano. Nekateri listi poročajo, da bo Banffy odstopil in da se določi njegov naslednik, ki dožene z opozicijo spravo. To ministerstvo pa bo le prehodno, ki oskrbi vse najnujnejše državne posle ter potem odstopi. To prehodno ministerstvo bo sestavil brččas Fejervary. Drugi listi pa menijo, da se poskusi zatreti upornost opozicije z drugačnimi sredstvi, kakor se je poskušalo doslej. Kakšna so sredstva, pa listi ne povedo. Brččas mislijo na razpust parlamenta in nove volitve.

Reakcija v Italiji.

Italijanska vlada je zbok zadnjih socialističnih nemirov v Milanu in drugod predložila zbornici zakonske načrte, ki so jako reakcionarni. Zlasti tiskovni zakon je prav nazadnjaški ter bo zatrl — če ga zbornica sprejme — vso svobodo tiska. „Italie“ piše ostro proti tem zakonskim načrtom, češ, da razburjajo javno mnenje le še bolj in da si Pellouxovo ministerstvo z njimi najbolj škoduje, ker izzove z njimi dolgotrajne in strastne debate. Ministerstvo naj bi rajše dokazalo, da se da v Italiji prav dobro vladati brez izjemnih zakonov. Tudi sicer jako konservativna „Opinione“ piše ostro proti novim zakonom, ki spominjajo razupitih francoskih tiskovnih zakonov iz l. 1852.

Manau in Loew ter Dreyfusova aféra.

Predsednik kasacijskega dvora, Loew in generalni prokurator, Manau, sta sedaj najhujši trn v peti francoskih antirevizionistov. Zato pisarijo njihovi listi, da sta odstopila, v nadi, da končno vendar-le res odstopita. Loew pa je zavrnili zahtevo, naj imenuje mesto Manau Desjardinsa ter je že izročil Manau vse akte revizijskega procesa. Vzlic temu pa, da se je izročila nadaljna preiskava vse afére združenim trem kamoram kasacijskega dvora, se razburjenje mej narodom še ni prav nič poleglo, nego vlada slej ko prej. — „Eclair“ se piše iz Peterburga: Vsa liberalna Rusija, t. j. vsi inteligentni krogi, ki niso člani uradništva in vojaštva, smatrajo Dreyfusa za žrtev.

„Zimska noč“, „Rudeči kapici“, „Povodni liliji“, „Armenka“, „Črevljar-ska vajenca“, „Spomenčica“, „Nebo“, „Spartanki“, „Črnogorka“, „Bebeji“, „Domini“ (rudeč. rožast. rumen in črn), „Rus“, „Zamorec“, „Turka“, par „Eskimov“, „klovni“, „rudeči domini“, (skupina gospodov), „atletični“, „biciklistični“, „Medvedič“ in Andréjeva skupina (André, Anglež, Francoz, Madjar in Rus). Poleg teh je bilo še nekaj fantazijskih kostumirancev brez naslova in — tudi snežobebe brne ne pozabimo.

Ko je o polnoči izdihnil Pust svojo z grehi obteženo dušo, spremili so ga Sokoli, vse maske in mnogobrojno pogrebcev, ki so silno plakali, k pokopu, in André je kot klovni koračil na čelu spreveda ter bobnal žalobno koračnico.

Po pokopu pa se je razvilo še bučnejše rajanje in zabavanje, ki je trajalo dotlej, da je ugasnil severni sij ter je zavlada grobna tema. Tedaj pa so zapustili izletniki severni tečaj ter se razpršili na vse kraje, da dospo čim preje zopet v domačijo gorke postelje.

Za veleposrečni izlet na severni tečaj pa treba vsekakor še končno najpriznalnejše zahvaliti odbor ljubljanskega „Sokola“, zlasti njega dekorativni odsek, glavnega aranžerja g. A. Jagodica, ki je z neumorno požrtvovalnostjo nadzoroval vse, slikarja g. Verbiča na Dunaju in plesoreditelja g. Samca in g. Kendo. Vsem in vsakemu iskreno zahvalo in krepak „Na zdari“

Obsodba Zole je delovala tako, kakor bi delovala obsodba Tolstega v izgnanstvo v Sibirijo. V Rusiji se je spoštovanje pred francosko močjo, zanesljivostjo francoskih generalov in vojaško disciplino jako zmanjšalo. Povsod, v Moskvi, v Peterburgu, v Varšavi, povsod vlada nezaupanje in ogorčenost radi sumljive Dreyfusove afére, katere francoski mogotci ne puste pojasniti.

Nasprotja v nemškem ministerstvu.

„Neue Freie Presse“ poroča, da so nastala mej veliknemškimi ministri resna nasprotja. Poljedelski minister, pl. Hammerstein-Loxten, je glede Amerike povsem drugačnih čutil, kakor državni tajnik pl. Bülow; pl. Hammerstein je tudi s trgovinskim ministrom Brefeldom radi žitnic v Halle raznih mnenj, tudi z železniškim ministrom Thielenom se Hammerstein radi tarifov ne razume, naučnemu ministru pa ugovarja Hammerstein radi ljudskih šol. Hammerstein se torej skoraj z nikomur ne razume, in kolegi ga prav takisto zavračajo, kakor se vtika Hammerstein v njihov delokrog. Bülow je moral nedavno celo popravljati Hammersteinove izbruhe proti Ameriki. „Vossische Ztg.“ pravi zato, da vlada v nemškem ministerstvu anarhija. Hammerstein misli baje odstopiti, ker je imel tudi z ministerjalnim ravnateljem Küglerjem spor. Vsekakor se ministerstvo rekonstruira.

Francija in Anglija ter nilsko vprašanje.

Iz Londona se oficijozno poroča, da sta se francoska in angleška vlada radi nilskega vprašanja pogodili. Posredovalci so dosegli, da imajo sedaj Angleži in Francozi svoboden prehod v vseh pokrajinah, ki so njihove. Francozi so hoteli dobiti še kos dežele ob gorenjem Nilu, a se jim ta želja ni spoznala. — Cecil Rhodes deluje na to, da se napravi od Capa do Nila brzojavna in železniška zveza ter je bil v to svrhu že pri belgijskem kralju, da ga podpira. Ta zveza bi šla preko nemških, francoskih, angleških in belgijskih pokrajin.

Dopisi.

Iz Gradca 14. februarja. Tukajšnja podružnica naše prekornitne družbe sv. Cirila in Metoda je priredila dne 13. februarja zabavni večer, kateri se je vršil natančno tako, kakor je bilo naznanjeno v vzporedu. Večer se je izvršeno obnesel, tako da ga je lahko vesel vsak graški Slovenec. Vlada je splošna zadovoljnost in hvaležno narodno občinstvo ni štedilo z laskavimi izrazi priznanja vrlemu slovenskemu pevskemu zboru in njega izvrstnemu pevovodji juristu, gospodu Ivanu Zemljicu. Tamburaški zbor „Hrvatska“ je udaral razne jako lepe slovanske skladbe kaj točno in krepko, tako da je moral več točk na burno zahtevanje občinstva ponavljati. Tamburaški vodja je bil gosp. medicinec Božidar Spišič. Mej mnogoštevilnim občinstvom je bilo zlasti veliko navdušenih Čehov, dočim smo pogrešali marsikakega Slovenca, ki je znan tudi zunaj ožjega svojega kroga. Izmed odličnih gostov, ki so se udeležili večera, naj omenimo g. dra. barona Krausa, vsenčlilščnega profesorja dra. Kreka državnega poslanca Robiča in zdravnika dra. Ipavca in dra. vit. Bleiweisa. Bilo je, pa še več družih. Tudi krasni spol je bil kaj dobro zastopan in se je krepko sukalo v veselem plesu do ranega jutra. Gospod prvomestnik, dr. Žužek, si je pridobil lepih zaslug za uspeh tega večera. Gmotni uspeh veselice je bil prav izdaten, žal, da v sled tukajšnjih razmer pojde največ del dohodkov v žep lastnika dvorane.

C. kr. deželna vlada in obč. svet. gosp. dr. Mat. Hudnik pred sodiščem.

Danes se je v znani kazenski aferi deželne vlade kranjske proti obč. svet. dr. M. Hudniku vršila pri c. kr. deželni sodnji v Ljubljani prizivna razprava.

Predsedoval je gospod c. kr. deželnega sodišča predsednik Levičnik, vrantje pa so bili gg. c. kr. dež. sodišča svetniki vit. Strahl, Kavčič in Elsner.

Tožbo deželne vlade je pa zastopal c. kr. drž. pravdnik g. Trenz.

Gospod dr. Hudnik je med drugim ponudil dokaz po pričah, da se je skoro ves ako ne ves nasip pri deželnovladnem posloplju, — in tega se je rabilo za blizu 9000 kvadratnih metrov površine ali nad

1000 kubičnih metrov — pridobil od pridrtih posloplj, ne pa kakor vlada priznava le 40 kubičnih metrov in 2 voza. Tudi hoče gosp. dr. Hudnik pri zvedencih dokazati, da ni mogoče pri zidanju sproti toliko nasipa dobiti kot trdi dež. vlada.

Danes zaslišani zvedenec je potrdil da osebuje beseda „Mauerschutt“ nasip uže obstoječih posloplj.

Dalje je zvedenec na vprašanje dr. Hudnika potrdil, da je izključena istinitost trditve deželnovladnega dopisa, da se je pri deželnovladnem posloplju razun 40 kub. met. in dveh voz starega nasipa ves drug potrebnii nasip sproti pridobil.

Pri tem posloplju bilo je v debelosti 12 cm posuti površino 856,5 kvad. met.

Za tako veliko površino pa ni bilo mogoče dobiti sproti dobljenega nasipa tako zvanega „Bauschutt“. Toženec gosp. dr. Hudnik je bil od tožbe oproščen. Oprostilno sodbo je vsklicna sodnja nekako tako-le utemeljila:

Pri zgradbi deželnovladnega posloplja vršilo se je nadzorstvo od c. kr. oblasti, pri katerem je tudi deželna vlada po svojem odposlancu posredovala.

Obtoženec kot občinski svetnik moral je torej biti prepričan, da je deželna vlada odgovorna za rušenje zakona, katero se je pri navedeni stavbi vršilo. V stavbinsko pogodbo vzelo se je določilo, da se ima rabiti „Mauerschutt“.

O tej besedi pa je zvedenec potrdil, da vsebuje pojmi nasipa od že obstoječih posloplj.

Tudi mora vsak nezvedenec spoznati iz besede „Mauerschutt“ same, da vsebuje nasip od starih posloplj.

Sploh da beseda „Mauerschutt“ ne vsebuje tistega nasipa, o katerem je deželna vlada trdila, da se je pri gradnji rabil.

Določilo § 24. stavbinske pogodbe tedaj resnično nasprotuje predpisu § 47. stavbnega reda za mesto Ljubljana. Ker se je pri zgradbi deželnovladnega posloplja v Ljubljani resnično rabil nasip od starih posloplj, tedaj toženec gosp. dr. Mat. Hudnik ni imel le pravice, marveč izpolnil je kot občinski svetnik le svojo dolžnost, ako je na merodajnem mestu sploh opozoril na navedeno nedostanost, kar je bil tudi namen zadevne interpelacije.

Toženec ni imel namena koga žaliti.

Njegova interpelacija na ljubljanskega župana in njegova izjava, katero je podal na županov odgovor, bili ste vtemeljena kritika občinskega svetnika, ker je imel dovolj povoda staviti interpelacijo oziroma se izjaviti tako, kakor je storil v seji občinskega sveta.

Gospoda obtoženca je bilo torej od tožbe oprostiti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. februarja.

— Osebnosti. Višji finančni svetnik v Trstu, g. Prob pl. Fabrizi, je šel v pokoj. — Ravnatelj državne gimnazije v Pulju, g. Anton Stitz, je imenovan ravnateljem Maksimilijanove gimnazije na Dunaju.

— V korist domačih uradnikov — pojasnilo. Pisali smo, da je naredilo imenovanje g. dr. Krefta višjim davčnim nadzornikom za Kranjsko na domače uradnike mučen utis. V pojasnilo se nam sledeče javi: Ako se pomisli, da je finančno vodstvo v silni zadregi radi pomanjkanja slovenskih juristov sploh, se imenovanje dr. Krefta nikakor ne more smatrati domačinom za preveliko krivico. Pri finančni upravi na Kranjskem je za juriste 42 mest, na razpolago pa je tačas z dr. Kreftom vred samo 30 juristov. Finančno vodstvo pa mora in hoče skrbeti, da radi pomanjkanja osebja cela uprava ne obtiči, mora toraj delati na to, da se prazna mesta zasedejo. Urivanje uradnikov iz drugih dežel je — žali Bog — neobhodno potrebno, ker domačinov ni dobiti. Kako pa drugače nadomestiti 12 uradnikov? Sicer pa je za dr. Krefta prišel na Štajersko davčni inspektor Tauzher v Kamniku. Urivanje uradnikov iz drugih dežel zamore se le ustaviti po naraščaju domačih uradnikov. Naj pristopi vsaj v teku tega leta kakih 5 do 8 juristov, in konec bode krivičnemu urivanju. Prva potreba pa je, da kranjski dijaki ne zapuščajo več tako pogosto svojih srednješolskih študij po četrtem ali petem razredu, ampak da izvr-

šujejo juridično študije. Potem pa se naj oglašajo za državne službe na Kranjskem, ne pa na Štajerskem in — v Bosni. Stvar je za Kranjsko silno važna.

— **Deželnozborna volitev v Gorici.** Piše se nam: Našim Lahom močno prede. Odbor „Unione“ je imel že več sej, a še vedno se gospodje laški kolovodje niso mogli zjediniti, koga naj postavijo kandidatom za dopolnilno deželnozbornsko volitev na mesto bivšega deželnega glavarja grofa Franca Coroninija. Volitev bo že dne 27. t. m. Najčeste se imenuje ime dra. Luzzatta ali Lah sam ni taje, da to ni kandidat, kateri bi mogel z gotovostjo računati na zmago v „italijanski“ Gorici, in vsled tega se tudi ne morejo odločiti. Lahe je strah, da se proti ekstremnemu Luzzattu združijo vsi avstrijski misleči laški krogi s Slovenci in da bi dr. Graziadio propadel. Zanimanje za dopolnilno volitev je vsled tega občno ne le v goriškem mestu, nego po celi deželi, saj zamore izid te dopolnilne volitve biti eventualno največjega pomena za razmere v goriškem deželnem zboru.

— **Novinarski kužijom.** „Der Süden“ piše: „Neki listič pod imenom „Prava Naša Sloga“ je izšel dvakrat in se razdeljuje v okraju Volosko med prebivalstvom občin Volosko, Kastav, Veprinc in Lovran. Ta listič vzdržuje italijanska stranka in ima nalogo, da najpogosteje psuje slovansko duhovščino istega okraja in tudi druge Slovence. Izdajatelj lističa je dr. Ivan Krstić. A čudno na vsem tem je to, da Krstić stanuje v Matuljah, občine Kastav, okraj Volosko, torej v Avstriji in tudi upravnitvo je v Matuljah št. 70. Uredništvo pa je na Reki, Via Clotilde št. 1, torej na Ogerskem. Tiska se pri Mochovichu, tudi na Reki. Rečni urednik ne sme stanovati na Reki, ker je izgnan iz te mestne občine. S časom se utegne torej pokazati, da je ta listič, za katerega menda ni tiskovno-zakonitih določb, deležen posebne protekcije avstrijskega tiskovnega vodstva, čegar srečno roko nameravamo pojasniti v jedni naših prihodnjih številkih.

— **Goriški deželni odbor** doslej nikakor ni hotel izplačati prispevka za Vipavsko železnico, dasi ga je bil pravovredno določil deželni zbor. Z odstopom deželnega glavarja grofa Coroninija pa je v deželnem odboru prevzel začasno dr. Pajer predsedništvo in tako se je razmerje glasov ugodno premenilo. Poroča se, da je deželni odbor že storil potrebne korake, da dobi na posodo 100.000 gld., kateri so dovoljeni za prispevek Vipavski železnici.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes ima svojo benefico gospa Irma Polakova, pevka in igralka slovenskega gledališča. Odveč bi bilo znova povdarjati velike zasluge, katere si je pridobila gospa Polakova za razvoj naše dramske umetnosti, saj ve slovensko občinstvo, da ima gospa Polakova malo sovrstnic v svoji stroki. Gospa Polakova se vedno z vsemi svojimi silami potrudi, da zadovolji gledalce in poslušalce ter izvrši vsako svojo vlogo na splošno zadovoljstvo. Naj igra veselo ali resno, majhno ali veliko vlogo, vedno jo gospa Polakova igra s temperamentom in ljubeznijo. Ker se poleg tega tudi svojih vlog vedno dobro nauči, ni bilo radi nje še nikdar nobenih ovir. Zato pa ji dokaži naše občinstvo danes, da ve ceniti njeno marljivost! — V soboto se bo z ozirom na razne, z dežele dohajajoče želje zopet pela priljubljena opera „Lohegrin“, da se omogoči priti v Ljubljano tudi tistim gostom z dežele, ki imajo v soboto večer čas. Opera se bo pela ob znižanih cenah. — V torek, 21. pa se bo pela prvič v sezoni opera Auberja „Fra Diavolo“.

— **Izredni občini zbor „Sokola“** bode na željo zadostnega števila členov jutri, petek 17. t. m. zvečer ob 8. uri na galeriji telovadne dvorane v „Nar. domu“ Ker utegnejo priti na razgovor za razvoj društva važne zadeve, je želeli, da bode udeležba členov taka, kakor je bila doslej še vedno pri občini zborih „Sokola“.

— **Kako lažejo.** „Naši Slogi“ poročajo iz Čresa o dogodbi, ki nam priča, kako naši nasprotniki — lažejo. Tržaški namestnik, grof Goëss, je potoval po Istri ter dospel tudi v Čres. Vprašal je tamošnjega župe-upravitelja, da-li gospoda umejo jezik ljudstva? Odgovoril je, da — ne umejo!! To je is! Kako pa drugače naj govore gospoda z ljudstvom sploh, če ne — hrvaški? V šoli je vprašal namestnik učitelja

in nadzornika italijanskih šol, v katerem jeziku uči deco? Učitelj je odgovoril: V italijanskem! Temu se je namestnik začudil, in vprašal, se li poučuje tudi hrvaški jezik? Na to vprašanje je odgovoril učitelj: Po dve uri na teden! To je bila zopet neresnica, kajti vsi Čresani vedo prav dobro, da se v tamošnji šoli nikdar ne spregovori hrvaška beseda! Tu imamo, torej dva slučaja, kako službene osebe celo cesarskemu namestniku v obraz govore — neresnico! Potem ni čuda, da tudi na Dunaju ne poznajo resnice!

— **Konsumno društvo v Studencu-lgu,** ki se povsem neopravičeno imenuje kmetijsko društvo, izjavlja v „Slovencu“, da je sklenilo, prezirati vse, kar bi se v našem listu o njem pisalo. Sapo zaprli! „Preziranje“ je najbolje, kar more storiti, saj iz podbiti naših navedbitak ne more, ker so vse osnovane na goli resnici. Nas seveda to „preziranje“ ne bo zadrževalo, da bomo pogubnemu delovanju tega društva posvečevali najintenzivnejšo pozornost.

— **Olas iz občinstva.** Piše se nam: Na mešanem vlakcu mej Trbovljami in Ljubljano je bil 14. februarja sprevodnik, ki se je sam izrazil, da ne razume nobene slovenske besede. To ni prvi slučaj. Južna železnica bi pač lahko v tem oziru upoštevala potrebe občinstva!

— **Velikana domače reje,** blizu 7 centov (391 kg) težkega prašiča pripeljal je včeraj v mestno klavnico posestnik Fižgar iz Stranske vasi pri Grosuplju. Prašiča, ki je šele dve leti star, je Fižgar doma zredil in je prejel lepo svoto 174 gld. za tega velikana. Mož si je bil v svesti, da njegovemu prašiču ni kmalo para, zato ga je tudi pripeljal v Ljubljano na vozu, okrašenem z bršlinom in zastavami. Vsa čast domači živinoreji!

— **Potres.** Danes zjutraj ob 3. uri 15 m. primeril se je precej čuten potres, kateri pa ni naredil nikake škode.

* **Žalostna smrt.** V Berlinu je nedavno sodni svetnik Scriba gledal skozi okno svojega zeta, generala pl. Hartmanna. Toda hipoma se ga je polastila omotica, ka-li, in 87letni stari je padel na cestni tlak, kjer je z zdrobljeno glavo takoj mrtev obežal.

* **Macedonija.** O tej balkanski deželi se sporočajo sedaj sledeči statistični podatki: Macedonija meri 60.000 kvadratnih metrov in ima okolu 2.250.000 prebivalcev. Od teh odpade na Bolgare-kristijane nekoliko čez milijon, na poturčene Bolgare okolu 115.000 duš, ki žive večinoma okolu Rudokopa; Turkov je 250.000, Grkov je 200.000, Arnavtov 100.000, Židov 70.000, ciganov 35.000. Ostali del prebivalstva tvorijo Čerkezi, Srbi in drugi Evropejci. Macedonija ima 17 eparhij (škofij), od katerih je jedna čisto grška, 5 mešano bolgarsko-grških, a ostalih ednajst so čisto bolgarske. V vsem pripada 810.000 Bolgarov bolgarski narodni cerkvi, a okolu 270.000 duš pripada grški cerkvi. Ostali izmed njih so ali zjedinjeni ali protestantje. 270.000 Bolgarov vodi borbo za narodno osvoboje, ostali ne sodelujejo. Propaganda rumunska ne igra važne vloge v Macedoniji; srbska je brez posebnega pomena, ali ipak umetno vpliva na bolgarsko gibanje; grška prevladuje v nekaterih krajih s svojo kulturo. Mohamedanski življenj je kulturno slab, ali fizično močan. Bolgari so najmočnejši element v Macedoniji in zavzemajo prvo mesto.

* **Kaznovan sovražnik žensk.** V Čikagu je nedavno na medicinskem oddelku, kjer je bilo navzočih tudi 30 dam, dejal profesor Wiggins o neki priliki: „Ženska ni nič drugega nego dvonoga, slabo prebavljajoča sova“, vsled česar je takoj vstala jedna dijakinj ter živo protestovala. Toda moški slušatelji so jo izžvižgali. Na to so se vse ženske odstranile ter se pri fakulteti pritožile; in tako je moral profesor Wiggins pobrati sila in kopita. Dijake pa je to tako razjezilo, da hote sedaj štrajkati.

* **Novo „indijanarice“.** George Grinnel, ki je živel več let mej izumirajočimi Indijanci, piše v „Atlantic Monthly“ o njihovih navadah in običajih jako zanimivo. „Bili so lepi časi, ko sem videl divje može z valoviti lasmi dirjati na svojih konjičih, konj in jezdec eno bitje. Nič manj krasno ni bilo mej 500 Indijanci divjati za čredo bivolov.“ Grinnel prizna, da so Indijanci često jako surovi in da so udani ostudnim grehotam; imajo pa tudi mnogo lepih lastnosti. Indi-

janci so pošteni, junaški, gostoljubni, skrbé za svojo družino, so zvesti in ostanejo tudi svojim sovražnikom mož beseda. Ako kdo koga ubije, ga obsodijo na smrt. Često pa mu dajo še nekaj dni dopusta, ako se obsojenec s častno besedo zaveže, da se vrne v določenem roku. In Grinnel trdi, da se je še vsakdo vrnil k svojemu — usmrčenju. Indijanec često nadkriljuje v potrpežljivosti, velikodušnosti in ljubezni do žene in otrok Evropejca. Tudi vljuden zna biti. V debatah je dostojen, često bolj kot marsikak evropski parlamentarec. Indijanke sicer mnogo trpe, a sužnje niso, in može trpe vedno z njimi. Često so ženske glavarice rodov. Ženske se moških ne bojé, ampak imajo velik vpliv na-nje. Ako so nazori Indijanke drugačni kot moškega, izrazi jih Indijanka vsekdar svobodno. Grinnel je torej podal precej drugačno sliko, kakoršno podajajo navadno „indijanarice“.

* **26 žen** je imel v Chikagu zaprti Jakob Schmidt, ki se je ženil po Ameriki in drugod z raznimi izmišljenimi imeni. S pravo ženo se je poročil pred dvanajstimi leti v Mogunciji. Jedno svojih žen je Schmidt zastupil, druge pa je prepustil usodi.

* **Blaznica zgorela.** V New-Yorku je v torek zgorela blaznica. Mej norci je bilo strašno vznemirjenje. Vendar so jih veliko rešili, zgorelo je 14 oseb.

* **V Hang-Čau-u** se je — kakor smo že poročali — vnelo skladišče smodnika in zletelo v zrak, pri tem je zgubilo življenje baje 2000 do 3000 ljudi. Katastrofa se je zgodila radi nepredvidnosti vojakov. Kitajci, ki se v vojski sicer tako boje za svoje dragoceno življenje, so zelo nepredvidni z ognjem. V bližini skladišča za smodnik v Hang-Čau-u je bilo taborišče, v katerem se je nahajalo okolu 1500 mož z generalom Jangvejem. Od toh ni ostal ni eden pri življenju, izzemši one, ki so bili odsotni slučajno; tudi general je mrtev. Okolu taborišča je stalo mnogo malih hiš. V teh so stanovali največ kramarji in trgovci, ki so imeli zaslužka od vojakov. Tudi ti ljudje s svojci vred so skoraj vsi žrtve razstrelbe, kajti na 3 kilometre na okolu so razrušena vsa stanovanja. Inozemcem se ni zgodilo ničesar, ker njihove hiše so precej daleč od torišča nesreče. Razstrelbo so čutili celo v sosednjem mestu Saošingu, ki je nad 60 kilometrov oddaljeno od Hang-Čau-a.

Telefonična in brzojavna poročila.

Ministerska posvetovanja.

Dunaj 16. februarja. Finačni minister dr. Kaizl je bil včeraj v jako dolgi avdijenci pri cesarju, na kar je imel ministerski svet tri ure trajajočo sejo.

Nemci mej seboj.

Dunaj 16. februarja. V gostilni v mestni hiši, v kateri je bil včeraj prvič dovoljen vstop brez vstopnine, je prišlo sinoči do velikega boja mej nemškimi nacionalci in mej krščanskimi socijalisti, pri katerem se je z zausničami podprla nemška „Gemeinbürgschaft“. Kaže se, da hočejo burši s škandali doseči, da se mestna klet zapre.

Avdijence.

Dunaj 16. februarja. Cesar je danes sprejel v avdijencah dra. Stremayra, dra. Habietineka in dra. Steinbacha.

Nadvojvodinja Marija Imakulata.

Dunaj 16. februarja. Danes se počuti nadvojvodinja Marija Imakulata jako slabo, tako da ni izključena kaka katastrofa.

Čehi in vlada.

Praga 16. februarja. Posl. dr. Gregr se je na shodu volilcev odločno izrekel za to, naj Čehi podpirajo vlado Thunova. Dejal je, da se mora Thunu dati časa, da plača Čehom in Slovanom stare dolgove. Thun plačuje čeprav le v daljših obrokih zato pa naj Čehi ostanejo v desnici. Če izstopijo iz nje, omogočijo ustanovitev nove večine, ki jim ne bo prijazna. Za vstop v dež. zbor ne morejo Čehi Nemcem ničesar plačati.

Češki deželni zbor.

Praga 16. februarja. „Narodni Listy“ javljajo, da se sklicé češki deželni zbor na dan 10. marca.

Zasoljen pastirski list.

Linc 16. februarja. Linski škof Doppelbauer je izdal postni pastirski list, v katerem se bavi tudi z narodnostnim vprašanjem. V tem pastirskem listu pravi,

da so krivi preroki tisti, ki uče, da je narodnost ljubiti nad vse, češ, vera uči, da mora človek vse ljudi in vse narode ljubiti, naj govore katerikoli jezik. Potem sledi odstavek, v katerem pravi škof: Kaj dela Wolf? V čredo zanaša nesrečo, ovce trga in jih ubija ter jih spravlja ob zveličanje. Tudi v papeža se zaletava ta Wolf in pravi, da je inozemec, sam pa gleda čez avstrijske meje v inozemstvo na severu.

Ogerska kriza.

Budimpešta 16. februarja. Tukaj se sodi, da je odstop Banffyja povsem zagotovljen. Banffy je zahteval, naj mu krona dovoli, razpustiti državni zbor, a tu se zatrjuje, da tega dovoljenja ni dobil in da bo vsled tega demisioniral. Njegov naslednik postane baje baron Fejervary. „Nemzet“ je mnenja, da se Banffyjev odstop razglasi že v najkrajšem času.

Budimpešta 16. februarja. V današnji seji poslanske zbornice nadaljuje opozicija s tehnično obstrukcijo. Ker predsednik Madarasz nekaterim poslancem ni hotel dati besede, je bilo treba petkrat glasovati po imenih.

Preganjani redovniki.

Lille 16. februarja. Zaradi znanega hudodelstva patra Flaminiana začeta preiskava je dognala, da se je v dotičnem katoliškem konviktu zgodilo vsega skupaj 14 podobnih slučajev. Drž. pravdnitvo je ukazalo zapreti 12 redovnikov, toda dotični samostan je skoro zapuščen. Večina redovnikov je zbežala v Belgijo.

Marseille 16. februarja. Povodom grozodejstva v lillskem samostanu so se tu primerili večji izgredi. Ljudstvo je napadlo nekaj redovnikov in duhovnikov, ki so se upali na ulico in potem bombardiralo s kamni več samostanov in cerkvá.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Bilo je ostro nasprotje mej priprosto meščansko, po stari šegi opravljeno pisalno sobo starega gospoda in mej domovanjem njegove najstarejše hčere. Tudi od Rozinega stanovanja se je to stanovanje njene sestre močno odlikovalo. Roza se je sicer oskrbela z lepim, novošegnim pohišjem, a vse, kar je imela, se je rabilo. Saj je imela celo šivalni stroj v svoji sobi. Kako po vsem drugačno je bilo pri Asti! Bogato pohištvo v najnovejšem slogu, težke preproge, krasne dekoracije po stenah! Henrik je ljubil svetle, zračne prostore in take tudi izbral za svoje stanovanje in jih po tem s pohišjem oskrbel, a tu so debele, težke zavese zabranile vstop svetlobi. Seveda, saj se je ne rabi za — brezposelnost, za sanjarstvo! Delo je bila tu neznana stvar. Na veliki, mmetno izrezljani pisalni mizi barona ni bilo najti ni najmanjšega sledu kake uporabe. Tintnik se gotovo po več dni ni odprl. Sploh bi bilo tu komaj mogoče pisati, ker je bila vsa, z rudečim suktnjem prevlečena plošča zastavljena z raznimi lepimi, a nerabnimi rečmi. Bolj marljivo ko pisalo, se je v tej sobi kadilo. Tu ni bilo videti, kakor pri Henriku, one čedne, okrogle mizice, na kateri je k večjemu za nekaj smodk prostora; stala je tukaj krasno izdelana omarica s steklenimi, vratmi, za katerim je bilo videti brezštevilno smodk raznih najfinejših vrst. Pred omarico na neki plošči zopet cela vrsta deloma še novih belo-rumenkastih, deloma že malo okajenih cevok od morske pene. Le kdor je imel obilo časa, je zamogel vse te cevke tako skrbno okaditi. Povsod v sobi, tudi na najdražjem pohišju, na krasni smirna-preprogi, povsod so se našli sledi pepela. Tudi nekaj knjig na mizi: „Konj“, vezanih v marokin usnje, in bogato ilustrovana lovška knjiga.

Barona ni bilo doma, kakor po navadi. Naj je kdo prišel kadar koli, njega ni bilo, samo če je koga povabil, ostal je doma. Asta je sedela v sobi svojega soproga, baje ker jo v salonu moti igranje neke sosedne na glasoviru. Ona sama je imela sicer tudi prav drag glasovir, a stal je časih teden za tednom, ne da bi se ga bil kdo dotaknil. Če je oče radi tega z glavo zmajeval, da se v tej hiši pravi nič ne dela, mej tem ko na drugi strani barona ni nikdar doma, zagotovila ga je Asta vedno, da ima nje mož mnogo opravila. Njegovo posestvo — katero je dal v najem — in njegova opravila radi dirk mu vzemo ves čas.

(Dalje prih.)

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospa Frančiška de Schiava, gostilničarjeva soproga v Cerklji 8 K 60 vin, katere so darovali: gospica Julika K. iz Gr. za „ceho“ 2 K. g. Trček iz Ljubljane 2 K, gospa de Schiava 3 K, g. Fran Jerše, zemlj. praktikant 1 K, neimenovane 60 vin. — V veselju družbi pri v. č. g. župniku na Skaručini nabrala berač in beračica 2 K 10 vin. — Skupaj 10 K 70 vin. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Za Prešernov spomenik: Gg. slovenski sedmošolci v Ljubljani 21 K 40 vin — G. J. Ulepič v Mokronogu 23 K, kot prebitek veselice mokronoških rodoljubov, prirejane za pesnikov spomenik. — G. J. Oblak, jurist, 4 K, katere so zložili „cokoljurski krogarji“ v prijaznem pristanjški pri Čukali na sv. veliki barki. — Skp. 47 K. 40 vin. — Živeli rodoljubni nabiralci in njih posnemovalci!

Poslano.

Podpisana izjavljava, da ni bil dotični podpis, kakor v „Slov. Narodu“ z dne 14. februarja, št. 36, v svojem „Poslanem“ gosp. Ivanu Pollaku trdi Josip Močnik, lekarnar v Kamniku, brez vednosti gosp. Koželja podpisana (Kamnik).

V Kamniku, dne 15. februarja 1899.

Ivan Šabič. Ivan Koželj.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (314)

Bratje Sokoli!

Jutri, dne 17. svečana 1899 ob 8. uri zvečer vršil se bode letošnji

I. izvanredni občni zbor na galeriji društvene telovadnice.

Vzpored:

I. Volitev dveh odbornikov;

II. Razgovor o telovadnem učitelju.

K obilni udeležbi vabi z bratskim: Na zdar

ODBOR.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 8. februarja: Ivan Koprivc, mlinar, 70 let, pljučnica. — Jera Virant, delavka, 68 let, naduha.

Dne 9. februarja: Jožefa Adam, delavka, 31 let, jetika.

Dne 10. februarja: Ivan Okorn, gostač, 80 let, ostarelost.

V hiralnici:

Dne 11. februarja: Alojzija Arko, delavka, 44 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji srčni tlak 736,0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15.	9. zvečer	740,4	6,5	sr. jz. zahod	del. oblak.	00 mm
16.	7. zjutraj	740,4	4,9	sr. vzsvz.	del. jasno	00 mm
	2. popol.	739,1	9,7	moč. jz.ah.	oblačno	00 mm

Srednja večerajšnja temperatura 5,0°, normale: -0,2°. — Ob 3^h zjutraj srednji, 2 sekundi trajajoči potres.

Dunajska borza

dne 16. februarja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101	glđ.	60	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	glđ.	30	kr.
Avstrijska zlata renta	120	glđ.	45	kr.
Avstrijska kronska renta 4%	101	glđ.	90	kr.
Ogerska zlata renta 4%	119	glđ.	95	kr.
Ogerska kronska renta 4%	97	glđ.	90	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice	923	glđ.	25	kr.
Kreditne delnice	369	glđ.	25	kr.
London vista	120	glđ.	37 1/2	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	glđ.	95	kr.
20 mark	11	glđ.	78	kr.
20 frankov	9	glđ.	55	kr.
Italijanski bankovci	44	glđ.	40	kr.
C. kr. cekini	5	glđ.	67	kr.

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Prodajalna

na dobrem prostoru, v veliki fari ali trgu, blizu kolodvora, se išče v najem ali v last. Ista mora biti prostorna, s skladiščem, vsaj dvema sobama in kuhinjo. Natančneje po dogovoru.

Več o tem se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“.

(270-1)

Svarilo!

S tem svarim vsacega, da moji ženi na moje ime ne sme ničesar posoditi ali dati na moj račun, ker za dolgove svoje žene nisem plačnik.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1899.

Josip Jerin

privatni uradnik v Ljubljani.

(310)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 0 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal Ansee, Solnograd; čez Klein-Reiding v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob Jeseru, Inmost, Bregenc, Curih, Genova, Pariza, čez Klein-Reiding v Steyr, Linc, Budejovice, Pilsen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Praga, Lipako, Dunaj via Amstetten. — **Praga iz Novoga mesta in v Kečevja.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. s jutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. s večer. — **Prihod v Ljubljane j. k. Praga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. s jutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, in Lipakega, Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Beljaka, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genova, Curih, Bregence, Inmost, Zella ob Jeseru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. s večer osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Praga iz Novoga mesta in v Kečevja.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. s večer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnika.** Ob 7. uri 23 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljane d. k. in Kamnika.** Ob 8. uri 56 m. s jutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Mož

srednje starosti, nemškega in slovenskega jezika v govoru in pismu zmožen, z najboljšimi referencami,

želi dobiti službo hišnega oskrbnika. (304-2)

Firm. 33.

Ges. I. 172.

Bekanntmachung.

Beim k. k. Landes- als Handelsgerichte Laibach wurde bei der im Handelsregister für Gesellschaftsfirmen eingetragenen Firma „Ant. Krisper“ zum Betriebe des Colonial- Material-, Farb-, Galanterie-, Nürenberger- und Kurzwaarenhandels in Laibach die Eintragung der von den offenen Gesellschaftern Josef und Johann Krisper den Herrn Alois Kraschowitz in Adolf Schwara erteilten Collectivprocura, welche die Firma in der Weise zeichnen werden, dass sie gemeinschaftlich unter die vorgedruckte Firma mit dem derselben vorangesetzten Zusatze „ppa“ ihren Namen beifügen werden, vollzogen.

K. k. Landesgericht Laibach

Abth. III., am 10. Februar 1899.

(303)

Levičnik.

(Razglas. Pri c. kr. deželnem kot trgovinskem sodišču v Ljubljani se je pri tvrdki „Ant. Krisper“, vpisani v trg. registru za združne firme, za trgovanje s kolonialnim, materialnim, barvnim, galanterijskim, norimberskim in drobnim blagom, izvršil vpis od očitnih družabnikov Jožefa in Ivana Krisperja gospodoma Alojzu Kraschowitzu in Adolfu Schwara podeljene kolektivne prokure, katera bodeta tvrdko na ta način podpisovala, da bodeta skupno pod predtiskano firmo s pred isto postavljenim dostavkom „ppa“ svoji imeni pristavila. — C. kr. deželno sodišče Ljubljana, oddelek III., dne 10. februarja 1899. — Levičnik.)

Poštna odpraviteljica

katere samostojno dela, se takoj sprejme. Ponudbe sprejema upravništvo „Slov. Naroda“.

(313-1)

Dacar

mlad, neoženjen, dobro izvežban v tej stroki, se takoj v službo sprejme.

Plača na mesec 40 glđ. — Več o tem pove upravništvo „Slov. Naroda“.

(306-2)

Razstava prašiča.

V mestni klavnici v Ljubljani je na ogled postavljen prašič domače reje, star 2 leti in težak 7 centov. Vzredil ga je g. Jožef Strebe v Stranjaki vsi pri Grosupljem.

(311)

Jožef Hahn, oskr. v Ljubljani.

Naznanilo.

Načelnistvo južne železnice v Ljubljani naznanja, da se bode

dne 21. svečana t. l.

ob 10. uri dopoldne

po javni dražbi oddajalo

sledeče, v skladišču carinskega urada na južnem kolodvoru nahajajoče se blago:

10 vreč kave, 4 vreče rozin, 1 vrečo mandeljnov in 1 zaboj čaja.

Od tega blaga bode imel kupec plačati pripadajočo carino in ga potem takoj odvesti iz carinskega skladišča. (305-2)

Svilnat žepni robec

s širokimi šipkami, izgubil se je v soboto sveder ob Karlovskega predmestja do „Narodnega doma“.

Odda naj se pri upravništvu „Slov. Naroda“.

(315)

V III. nadstropju ležeče

stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje, podstrešne shrambe in jedne drvarnice,

odda se s 1. majem 1899 v hiši Krojaške ulice št. 1 pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejša pojasnila dajó se ondi v gostilni „Pri luni“.

(252-5)

Išče se

najbolji isvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in kvasjaka!

Nepotrebno iskati! (21-38)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po)	glđ. 1.-
1 steklenica pristnega Jamaika ruma	0-50
1 deka pristnega Pocco-Bouchong-čaja	0-05
1 pulica prave angleške carske melange	0-50
1 steklenica pristnega črnega kvasjaka	1-40

Brez težav!

Pozor ob postu!

V gostilni „Miramar“

Stari trg št. 19

(v Miličevi hiši) se dobé vsak petek različne sveže

morske ribe.

Tam se toči dobro smano črno istrjansko vino, kakor tudi pristni dolenski cvček in druga domača vina, občenanano Steinfeldsko pivo bratov Reininghaus. Izborna gorka jedila so čast. gostom vedno na razpolago. Za točno in ceno potrežbo jamči in se priporoča

Ivan Tosti

gostilničar.

(312-1)

Modroci na peresih (Fe dermatratzen), ki jih izdeluje tapetnik Obreza v Ljubljani, so najboljši in najcenejši.

Reform sifoni.

Zakonito zavarovan.

Reform sifoni.

Dr. Wagner & Comp.

združene tovarne kot komanditna družba.

Dunaj XVIII., Schopenhauerstrasse št. 45.

Večkrat odlikovana in največja specialna tovarna na kontinentu izdeluje kot

specijalitetu:

avtomatično delujoče stroje za sodovo vodo, ki izdelujejo vsako uro 50 do 1200 sifonov s tekočo ogljikovo kislino.

Zavod za popolno upravo in oskrbovanje tovarn za sodovko in mineralne vode najnovejšega in najboljšega sistema. Z našimi patentovanimi stroji za sodovko stane 6 sifonov

jeden novič.

Isvaša se v ogromnih množinah v vse dežele sveta. Aparati za mineralne vode od 50 glđ. av. v. naprej. Izdelovanje pivnih pritiskalnih aparatov s tekočo ogljikovo kislino. Novi in proti slorabi zavarovani so naši Reform sifoni, zakonito zavarovani v vseh kulturnih državah.

Cenike in prevdarke stroškov pošilja na zahtevanje gratis in franco naša pisarna:

Dunaj XVIII., Schopenhauerstrasse 45.

Telefon št. 12375. Interurbani promet. (289-3)

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovejši fačoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse sruven spadojoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje talarjev in baretov.

7

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urari

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporočasvojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budlik in salon-skih ur, vse samo dobre do najfinejših kvalitete po nizkih cenah.

Nevesti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi.

Popravila se izvršujejo najtežnje.

Fran Kaiser

puškar

prodajalec biciklov

iz prvih tovarn

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.

Najboljše urejena delavnica za popraviljanje biciklov in šivalnih strojev.

Pri nakupovanju suknenega in manufakturnega blaga se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.

7